

Igor Janke szolgálata

„Európának ma két problémája van. Minde-
nekelőtt nincs szíve. Van egy bölcs mondás,
amely szerint kereszténység nélkül Európának
nincs szíve. Nincsen lelke sem. Európa ma egy
lelkét vesztett gépezet. Nem képvisel olyan ér-
tékeket, amelyek az emberi lélekből fakadnak.
Az EU Alapjogi Chartája fontos dokumentum, de
nem szerepel benne semmiféle 'Sursum corda'.
Ezt a dokumentumot el lehet olvasni, de a szö-
vege nem ragad magával bennünket, nem emeli
fel a lelkünket. Az európaiaknak szükségük vol-
na rá, csak hogy Európa nem hajlandó ezt észre-
venni. Ha pedig valaki ebbe az irányba indulna,
menten ráütik, hogy 'öskeresztény' és divatjamúlt
dolgokat képvisel. Márpedig vissza kell adni Eu-
rópának a lelkét.

Európa másik problémája, hogy úgy fest, mint
valami múzeum, ugyanis a múltban él. Amúgy
jó múzeum ez, szívesen vezetnék benne turista
csoportokat, de abban már nem vagyok biztos,
hogy egy ilyen múzeumban élni is lehet. Miköz-
ben ugyanis megőrizzük az ódon homlokzatot,
az épületben működő technika új kell, hogy le-
gyen. A régi keresztény városok azért maradtak
fenn, mert folyamatosan korszerűsítették őket.
Mi erről most megfeledkezünk. Napjainkban is
ugyanazokat az eszközöket akarjuk használni,
amelyekkel előidéztek a válságot. Nem tesszük
fel a legfontosabb kérdéseket. És ha valaki meg-
próbálja feltenni azokat, azt mondják rá, hogy
maga az ördög, és úgy kezelik, mint valami örül-
tet.”

(Orbán Viktor)

A lengyel újságíró, publicista a 2012-ben meg-
jelent, Napastnik című könyvének megírásával
igen nagy szolgálatot tett Európának. Hogy ez a
szolgálat beérjen, ahhoz arra van szükség, hogy
az Európai Unió valamennyi országában, illetve
minél több nyelven, minél hamarabb kiadásra ke-
rüljön.

A napastnik lengyel szó első jelentésénél
(csatár, támadó) jelentősen mélyrehatóbb, több-
értelmű.

A Könyvhétre megjelent magyar kiadás címe
HAJRÁ, MAGYAROK!

A lengyel megjelenést követő első hazai hír-
adások óta alig vártam, hogy mi magyarok is
kézbe vehessük. Bőséggel olvastunk már köny-
veket politikusainkról, így Orbán Viktorról is, de
nagy igazságot mond ki a kiadói Előszó, rögtön
a bevezető soraiban:

IGOR JANKE Lengyel újságíró, publicista, született 1967-ben. Jelenleg a Szabadság Intézete (Instytut Wolności) független think tank elnöke, a Salon24.pl politikai blogportál vezetője. Korábban a PAP lengyel hírügynökség főszerkesztője, majd a Rzeczpospolita napilap publicisztikai rovatának vezetője, valamint a HBC Lengyel Szekciójának munkatársa volt. Több száz riport, elemzés és interjú szerzője. Élő adásban beszélgetett Barack Obamával, az Egyesült Államok elnökével. Orbán Viktorról szóló könyve páratlan sikert aratott Lengyelországban.

Életrajz napjaink egyik legérdekesebb politikáiról

JAN POSPIESZALSKI (GAZETA POLSKA COODIENNE)

Benutajta, milyen nehéz és kanyargós utat járt be Orbán a hatalom megszerzéséig

GRZEGORZ WISZOLEK (SALON24.PL)

Nem lehet beletörni

KRZYSZTOF WARGA (GAZETA WYBORCZA)

Westernhez hasonlatos történet (...) A főhős végül minden ellenfelét legyőzi, rendet és jogot teremt. Olvassatja magát, mint egy kiváló krími

HISTORIA.ORG.PL

Bestseller lehet nemcsak Közép-Európában, hanem az egész kontinensen

MARTIN EHL (TOL.ORG)

Nemcsak egy életrajz, hanem annak a „királytűkörmek” mondott formája

WOJCIECH STANISLAWSKI (WNAS.PL)

A kemény, olykor cinikus politikus és az ögyermekes szerető apa története, aki ma egész Európa figyelmét magára vonzza

WPOLITYCE.PL

Elbeszélés egy faluvegyi apró házból induló fiúról, aki felhúzdölte magát a csúcsra

HISTORIA.ORG.PL

Egy szuszra elolvastam. Érdekes volt @PawelBlizniuk

Már elolvastam. Figyelemre méltó @paulagocwinska

Janke könyve beszippant (úgy volt, hogy csak pár oldalt olvasok,

de már majdnem a végén járok) @nmaliszewski

„Mi magyarok mindig különösen kíváncsiak vagyunk arra, hogy miként látnak bennünket kívülről, és mindig adunk 'a másik', a külföld véleményére. Ezért szorongva vesszük kézbe ezt a könyvet is, amely a demokratikus Magyarország legnagyobb hatású politikusának történetét meséli el egy lengyel újságíró szemével. Szorongva, mert megszoktuk, hogy a kívülálló ismeretei rólunk gyakran bántóak, felületesek, leegyszerűsítőek, sablonosak, másodkézből valók.”

Tanúsíthatom, magam is szorongással, ezzel is, de egy másik, másfajta szorongással is kezdem az olvasásába. Látja-e a lengyel író azt, hogy mi volt ezer éves történelme során a magyar nép küldetése a keresztény Európában? Belátja-e, hogy korunkban, Európa jövője szempontjából is meghatározóan fontos a küldetésünk?

„Aki nem jó magyar, nem lehet jó európai sem.” – mondta Antall József, és ez ma is alapvető igazság. És mint alapvető igazság, kiterjeszhető úgy is, hogy aki nem jó honpolgára hazájának, legyen bár, német, francia, lengyel vagy más állam polgára, nem lehet jó európai sem. Mert egy erős Európa alapja nem az univerzalizmus, hanem az erős nemzetállamok, élükön a választók által megbízott erős nemzeti vezetőikkel.

A könyv ünnepére megjelent kötetekből ismét igen sokkal megszorodott íróasztalom az olvasásra, és nemcsak a beleolvasásra váró kötetek sora. Figyelmes, az elsőtől az utolsó mondatig végigolvasást, illetve gyakran még visszalapozást és újraolvasást is igényel Janke publicisztikája is.

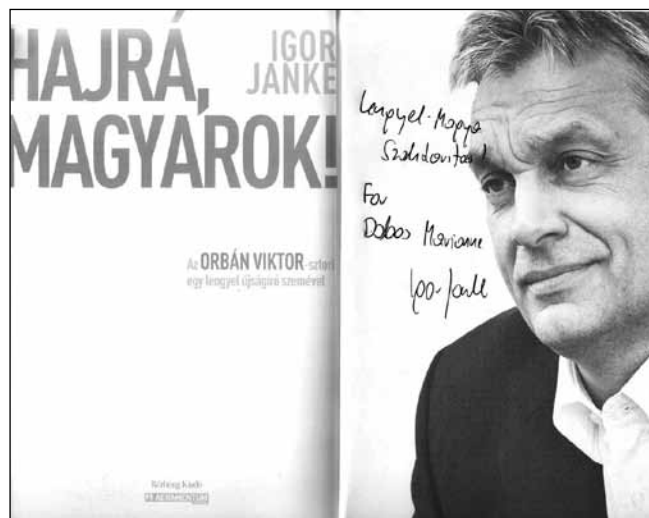
Lám, ilyen a mi népünk... Lám, 2010-ben, két-harmados többséggel ilyen miniszterelnököt választottunk magunknak... – ezzel a szívet-lelket melegítő jóleső érzéssel zárhatjuk be a 327 oldalas történelmi horderejű, monumentális alkotást.

Aki elolvasta – hiszem –, legyen bármely nemzet fia, világosabban látja, mint azt megelőzően bármikor Európa sorsát, abban meghatározóan Közép-Európa közelmúltját, jelenét és jövőjének esélyeit.

Azt is belátjuk, hogy nem kis bátorság kellett ahhoz a vállalkozáshoz, hogy könyvet írjon arról a politikusról, akihez hasonlót valóban keresve se lehet találni: „Nehéz olyan politikust találni, aki nála nagyobb indulatokat képes kiváltani. Milliók imádják, de százezrek szívből gyűlölik.” Nem fekete-fehér képet alkot róla. Szubjektív alkotásnak tekinti munkáját. Remélem, olvasója döntése sem csupán fekete-fehér lesz. Azaz az olvasás eredményeként „imádói”, akik esetleg csak üres rajongói, még jobban „imádják”, és gyűlölöi, az Orbán-fóbiások még jobban gyűlölik. A minden napok bozótharcain túlról rajzolja meg a maga Orbán-portróját, akiről azt tartja: „ő az egyik legérdekesebb – ha ugyan nem az egyetlen igazán érdekes – politikus Európában. A mindkét oldal számára tanulságos és egyben izgalmas olvasmány a „Lengyel-Magyar Szolidaritás” jegyében született.

Igor Janke 1967-ben született. Azokra a nyolcvanas évekre esik fiatalsága, amikor Közép-Európa bármelyik országában egy intelligens, értelmes fiatal szemben állt a rendszerrel. Szembenállásának mértékét a bebörtönzéstől, fizikai bánthatalmazástól való félelmének, egyszóval a bátorságának foka határozta meg. Akik átérték, milyen volt az emberek élete a szovjetblokkhoz tartozó ország(ok)ban, tudjuk, hogy egy-egy rosszkor, rossz helyen kimondott szó „rendszerellenes lázítás”-nak minősült. A munkahely elvesztése lehetett a következmény, vagy ha egyetemista volt annak a kimondója, jó, ha a büntetése csak a

tanintézményből való kizárás lett. Nagy ár volt ez is, hiszen milyen nehéz volt az egyetemre bekerülnie egy nem munkás- vagy parasztszármazású fiatalnak, főleg ha még a kommunista ifjúsági szervezetnek sem volt a tagja. De természetesen, azt is tudták az akkori fiatalok, ha nem is akasztófát, mint '56-os elődeik, de esetleg hosszú évekre szóló börtönbüntetést kockáztatnak.

Mi fog történni ezután ezzel a szimpatikus fiatalemberrel?

Istenem! Mi lesz most? Mi lesz ebből? Mi lesz vele? Valljuk be, remegő gyomorral tettük fel nemcsak azokban az euforikus, 1989. június tizenhatodikai pillanatokban ezeket, és az ezekhez hasonló kérdéseket magunkban és egymásnak, hanem még ezután is sokáig.

Aki nem volt a Hősök terén vagy a környező utcákban, az a televízió követhte a legújabbkori magyar történelem új sorsfordító eseményét.

1956-ban kicsi népünk megmutatta, hogy nagy nemzet vagyunk. Nagy szabadságszerető nemzet vagyunk.

„Tíz nap szabadság? Tizenegy?

Csók, szívre, minden pillanat!

És nem volt többé szegény az,

Hogy a magyar nép fia vagy.” (Szabó Lőrinc)

Felébredt szakrális nemzettudatunk, nemzeti öntudatunk és nemzeti önismeretünk.

Annak a nemzetnek, amelynek szakrális öröksége elpusztíthatatlan – ahogyan azt Illyés Gyula már 1938-ban így fogalmazta:

„Homlokon lőhetnek, ha tetszik,
Mi ott fészkel, égbemenekszik.”

– ennek a népnek a szabadságharcát, mint már 1848-ban is történt, ismét magára hagyta a világ.

A magyar lélekhez hozzátartozik az is, ezt a történelme során annyiszor bebizonyította, hogy nem tűri az elnyomást. Egy idő után nem tudja elviselni a megalázottságot, a nyomort, a szegényt, és bármilyen abszurditás már önmagában is, a végkifejlete az eseményeknek bármennyire teljesen reménytelennek látszó is, de mégis nekimegy a hatalmasabbnak.

Hruscsovnak a sztálinizmus bűneiről tartott kongresszusi bejelentését messze felülmúlta, amit a magyar nép tett 1956-ban. Mi voltunk, akik: „Elsőként vetettünk hurkot a csokoládémikulásra, a hatalmas Sztálinra, mert úgy nézett ki, kicsiben nyugodtan elmehetett volna bajszánál, csizmájánál fogva csokoládémikulásnak. Húzták két oldalról is, de a kötelek elpattantak a nyakán. Vastag kötelek voltak, sok drótból fonva, elszakadtak, és az éjszakában szinte szikráztak. Hogy nem akart ledőlni, ez még csak fokozta a forradalmárok dühét. Hoztak vontatókat és végre nagy nehezen nyikorogva, a csizmája körül nagy nyikkanással, nyöszörgéssel, infernói hangokkal ledőlt. Óriási éljenzés.” (Schéner Mihály: Cseresznyevirág októberben, In: Dobos Marianne: Akkor is karácsony volt. Bölcsészek 1956-ról, 430 p).

A lengyel és a magyar a bátor és szabadságszerető közép-európai népek között az első volt.

„Az október mindig is a bátorság, a küzdelem és a méltóság szimbóluma volt magyar barátaink számára, olyan jelkép, amely a magyar állam és a magyar nemzet történetének kivételes pillanataira emlékeztet. De vajon csak a magyaroknak jelentenek-e ilyen sokat az 1956-os forradalom évfordulóit? Egészen biztosan nem. Amikor 55 évvel ezelőtt a poznani munkástüntetés Budapesten ért fájdalmas véget, a lengyelek tudat alatt tisztában voltak vele, érezték, hogy itt nemcsak a magyar szabadság a tét – a magyar forradalom az ő szabadságukról is szól. Bizonyára ezért is vált '56 lengyel emlékezetének sokszor felidézett szimbólumává a vér, amelyet a lengyelek akkor a harcoló Budapestnek küldtek.

Talán hasonlóan érzünk, talán hasonlóan szemléljük ezeket a sorsfordító eseményeket, hiszen a történelem során sok tragédia jutott

nemzeteinknek osztályrészül. Talán ugyanaz a szabadságvágy és szabadságszeretet vezérel minket.” – Ezekkel a szavakkal nyitotta meg Roman Kowalski, Lengyelország magyarországi nagykövete a Széltöltt városok, 1956 című fotókiállítást a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárban 2011. október 20-án. A poznani felkelés ugyanis a vérbefojtott magyarországi forradalom egyik nemzetközi előzménye volt.

Ahogy a lengyelek átérezték 1956-ban, hogy a magyar forradalom az ő szabadságukról szól, ugyanúgy magukénak érezték 1989. június 16-án Nagy Imre és társai újratemetési szertartását is. Megegyezés született arról, hogy politikai transzparensok, pártzászlók és jelvények nem lesznek. A lyukas nemzeti színű zászlóink erdejében a téren mégis volt két lengyel nyelvű transzparens: Solidarność /Szolidaritás/, Niezależne Zrzeszenie Studentów /Független Diákszövetség/. A vendéglátók sem szóltak a két magyarul nem tudó, a szervezők kérését nem ismerő lengyel küldöttség tagjainak. Azoknak, akik a táblákat hozták. Csak elfelejtkeztek erről? Véletlenül? Szívesebben mondanám úgy, bár nem tudom, hogy így igaz-e: véletlenül akarattal.

Igor Janke is egyik tagja volt a Független Diákszövetség meghívott küldöttségének.

A Csatár bevezetőjét is az eseményre emlékezéssel kezdi:

„B..sza meg, azért ez már sok!’ – káromkodta el magát Adam Michnik a budapesti Hősök terén összegyűlt magyarok tömegében. 1989. június 16. volt. Hét ágra süttött a nap. Több százezer ember a téren, milliók a tévék előtt.”

Az az Adam Michnik káromkodott ilyen durván, akit Orbán Viktor lengyel eszményképének tartott, akinek minden addig megjelent munkáját elolvasta. Ez az ember most élesen támadta a radikális beszédért. Azért a beszédért, amely az egész világ figyelmét felhívta a fiatal politikusra.

Arra az akkor huszonhat éves fiatal politikusra, aki már valószínűleg akkor is tudta azt, amit ma ötvenévesen is bizonyít minden cselekedete: minél nagyobbat lépsz előre, annál kisebbet kell majd hátralépned. Mert a politikában attól függetlenül, hogy milyen lesz a végeredmény, radikálisnak kell lenni.

Az első radikális, mondhatom sorsfordító lépés volt 1988. március 30-án a Bibó szakkollé-

giumban a Fiala Demokraták Szövetségének, a Fidesznek a megalakulása. Az alapító atyák programtervezetében egy új Magyarország felépítése szerepelt. Az első tagok között tíz jogász vagy joghallgató volt. Jól ismerték az alkotmányt, melynek előírásaival összhangban cselekedve léptek fel nyíltan a rendszer ellen. Nyíltan! Mintha mindez egy normális demokratikus államban történne. Akkor, bő harminc év után először alakult új legális politikai szervezet, melynek születésénél jelen voltak a KISZ képviselői és az állambiztonság ügynökei.

Az akkori cél a kommunista rendszer megdöntése volt. Ami után következett az a harc, amely ma is folyik. Harc a posztkommunizmusal. Ennek eredményeképpen szórták meg Orbánt minden lehető váddal, mert:

„A budapesti elszánt harcos miatt egyszerre hadrendbe állt az egész európai baloldal.”

„A posztkommunista Európa folyvást vonzódik ahhoz a megoldáshoz, amelyben a hatalom stabilizációjának kulcsát egy oligarchikus rend kialakításában véli megtalálni, főként gazdasági vonatkozásban. A stabilizáció másik módja olyan európai intézményrendszer megteremtése, melynek összetevői sakkban tartják egymást, mindekelőtt azonban árgus szemmel ügyelnek az újonnan csatlakozott kelet-európai országokra. Orbán pedig a polgárok bizalma révén képzeli el a stabilizációt, és ez az európai Parnasszus egy részét az örületbe kergeti. Orbán közvetlen, szerves kapcsolatot feltételez a szabadság, az állampolgárok tulajdonhoz való joga és a család intézménye között. Itt megint Thatcher konzervativizmusához áll közel. Amikor a német sajtónak adott egyik interjújában a hazai szarvasmarhatenyésztés fellendítéséről, és egyáltalán, a honi gazdaság támogatásáról beszél, bírálva az uniós pénzek elnyelését és eltékozlását, nemcsak ritka pontossággal talál célba, de egyúttal az uniós mutyizásnak is hadat üzen. Orbán nemcsak fecseg a család- és demográfiai politikáról, hanem konkrét reformintézkedéseket is foganatosít ezek irányában. Kontinensünk e táján ő az első politikus, akivel kapcsolatban nincsenek kétségeim, hogy pontosan tudja, miért van szükség a középosztály megteremtésére, és hogyha lehetőség nyílik rá, cselekszik is ennek érdekében” – mondja Pawel Kowal, aki a Törvény és Igazságosság

Párt kormányzása idején külügyminiszter-helyettes volt, jelenleg EP-képviselő, és a Lengyelország a Legfontosabb elnevezésű párt elnöke. Szerinte Orbán helyesen látja a problémák lényegének megközelítését, a család, a tulajdon és szabadság intézményének újra élesztését. Természetes, hogy azt a politikust, aki a brüsszeli főcsapástól eltérően gondolja megreformálni Európát, problematikus jelzővel illetik, de:

„Ha napjainkban egy Orbán formátumú vezetője volna Spanyolorzágnak, Olaszországnak vagy Franciaországnak, Európa sokkal jobb helyzetben volna. Kialakulna egyfajta ellensúly az európai bürokrácia teljhatalmával szemben. De hát nem így van, Orbán pedig a pálya szélére szorul, mert nincs szövetsége Közép-Európában.”

Majd ki is fejti:

„Az az igazság, hogy Orbánnak szüksége volna Lengyelország partneri együttműködésére. Donald Tusk azonban másként határozta meg politikai céljait. Ha élne a 2010-es szmolenszki katasztrófában elhunyt Lech Kaczynski, aki szintén nagy híve volt a regionális együttműködésnek, és ha ezt össze lehetne kapcsolni Orbán elszántságával és merészségével... És ha a csehek támogatnának bennünket, akkor már könnyen meggyőzhetnénk Litvániát, Szlovákiát és más országokat. És ekkor az egész gazdasági, termelési távlatokat is nyerne, olyan projektekről beszélhetnénk, amelynek következtében Közép-Európa rendíthetetlen helyzetbe kerülne az Unióban, sőt az Unió semmilyen komolyabb lépést sem tehetne meg a mi szempontjaink figyelembevételével. Ma azonban nem beszélhetünk ilyen esélyekről, mert Orbánnak nincs partnere, és egyedül nem képes mindezt elérni.”

Krzysztof Kwiatkowski, a lengyel Polgári Platform képviselője, a lengyel-magyar parlamenti csoport elnökhelyettese, korábban igazságügyi miniszter Orbán Viktort „magával ragadó, nagy hatású politikusnak” tartja, aki „jelenleg komoly kihívás előtt áll: meg kell birkóznia a magyarországi nehézségekkel, miközben meg kell találnia a közös nyelvet azzal az Európai Unióval, amely egyre kevésbé érti az olyan fogalmakat, mint erkölcsi érték, család, szenvedély, a köz szolgálata.”

Ahogy olvasom a kötet lengyelországi megjelenése után készült, a magyar nyelvű kiadás

végén közreadott beszélgetéseket – Illyés Gyula sorokra gondolok ismét:

„Mint Noé a bárkába egykor,
hozz fajtát minden gondolatból,
ábrándok árvult szerepét is,
álmaid állatseregét is.

Lapuljanak bár ezredévig
némán, mint visszhang, ha nem kérdik,
szavaid annál meglepőbbet
dörögnek majd a kérdezőnek.”

„Orbán megkérdőjelezte a civilizációs, kulturális haladás – valójában antikulturális haladás – látszatra elkerülhetetlen irányát. Ez az irány ugyanis azokat az eszmei és kulturális alapokat támadja, amelyekre a mi nyugati, európai civilizációnk épült. Orbán, aki alapvetően kicsi, viszonylag gyenge országot vezet, szembe mert szállni ezzel az ellenkultúrával, és az Európa felől érkező bombázások ellenére is folytatja politikáját. Néha természetesen engedelményeket tesz, mert ezt követeli meg a politika, ugyanakkor azonban kitarthat elképzelései mellett. Ez pedig óriási elismerést és tiszteletet vált ki. Mi itt, nálunk ugyan ebben reménykedünk.” – Bronislaw Wildstein egykori antikommunista ellenzéki, író, újságíró, publicista, a közszolgálati televízió korábbi vezetője, a Telewizja Republika jelenlegi főszerkesztőjének a mondatai ezek, az „Orbán helyreállítja a demokráciát” sokatmondó című vele készült beszélgetésből.

Igor Janke könyvének VIKTOR ÉS AZ ÚRISTEN – Arról, hogyan vált a harcos antiklerikális ifjú mélyen hívő emberré, akinek a hit erőt ad a politikai csatározások legnehezebb pillanataiban – című fejezete azt az utat mutatja be, hogyan jutott el a miniszterelnök addig, hogy kimondja:

„A konfirmáció óta annak a mondatnak a jegyében próbálok élni, végzem a munkámat, amit úgy hívnak, hogy Isten dicsőségére és az emberek javára élni. Amit le tudok fordítani szakmánk nyelvére is, úgy hangzik, hogy nekem az országot kell építenem kis o-val – ami a magyar nemzet e világi országa –, és nagy O-val is, az Országot, Isten Országát, és ez a magasabb rendű célja és értelme annak, amit teszek.”

Orbán Viktor országot épít az 1920. június 4. óta 93036 négyzetkilométeres kicsiny országban, a ma 9,9 millió magyar állampolgárnak.

„Kétségem sincs afelől, hogy ha Európát továbbra is úgy vezetik, mint eddig, egy rosszul értékelt válság jegyében, akkor az katasztrófához vezet, de legalább is az Unió gyengüléséhez, politikai felaprózódásához, amelyet ki fognak használni az Európán kívüli hatalmak – idézem végül ismét Pawel Kowalt – Ha Európa fenn akar maradni, olyan vezetőkre lesz szüksége, mint Orbán. Ha Európa újjászületik, akkor azt annak köszönheti majd, hogy Orbán értelmezésében közelíti meg a válságot, nem úgy, mint most Nyugat-Európa. Ha a válságot úgy értelmezzük, hogy azt a bankok mérlegének a felbillenése okozta, semmire sem jutunk. Ha azonban úgy határozzuk meg, hogy a munka és az értékek válságáról van szó, akkor esélyünk lesz megértenünk a lényegét. Csak a válságkezelés orbáni megközelítése adhat Európának új lendületet.”

Ha ehhez belátjuk:

„Gyermekeink jövője azon múlik, hogy képesek leszünk-e megtartani ezeket az értékeket, megtartani a politikai kifejezőmód bizonyos formáit, vagy pedig az lesz, hogy ellenfeleink közösen úgy fogják beállítani a kereszténységet, mint elmaradott, idegen, nacionalista, klerikális, a modern vívmányokkal szemben álló világot” – ahogyan ezt Orbán Viktor 2003-ban a IV. Gniznói Kongresszuson felszólalásában meghatározta.

Igor Janke ha eddig nem ismerte, most szeretettel ajánlom figyelmébe Illyés Gyulának azt a versét, ami összefoglalása lehetne mindannak, amit ő a Napastnikról és arról az országról, melynek 2010 óta ilyen Csatár a miniszterelnöke, közreadott. Szolgálatot tett ezzel magyarnak, lengyelnek és minden jóakarátú embernek, aki saját erős nemzetállamának építésén munkálkodva erős keresztény Európáról, reméljük, nemcsak álmodik.

Labda
Százszor lecsapva
te, népem,
te, mint a labda,
keményen
szökj a magasba!

Jajpanaszt egyet
se adj, a
sújtó erőt vedd
magadba
megsegítődnek!

Ami széttörne,
az nyomjon
tömörre össze!
Az dobjon
föl, mi lelökne!

Könnyű repülni
súly nélkül!
a próba: túrni!
S a mélyből
föl –, kikerülni!

Zárt foggal, jobban
mint régen,
megmakacsodtan
reményben,
mond: így is jól van.

Fájt? Fájjon! Vissza
majd nem fáj!
Kincs ez a vizsga:
eldőlt már, ki, aki bírja!

Túrj! S törj magadra
hagyatva,
világ legalja
magyarja
még magasabbra!